

Stewardshipbeleid 3^e kwartaal 2022

Inleiding

Op 1 januari 2019 is de Nederlandse Stewardship Code (hierna: Code), opgesteld onder auspiciën van onder meer Eumedion¹, in werking getreden. Deze Code bevat, voor pensioenfondsden die aandelen hebben in Nederlandse vennootschappen, een 11-tal principes en ‘best practices’ voor een effectief corporate governance model met als doel te zorgen voor een langetermijnwaardecreatie voor alle stakeholders van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. De Code sluit aan bij de fiduciaire plicht van pensioenfondsden om rendement te behalen voor hun begunstigden. Van alle deelnemers van Eumedion, waaronder SP TNO, wordt verwacht dat zij de bepalingen van de Code zullen toepassen. Het is de eigen verantwoordelijkheid van pensioenfondsden om binnen hun mogelijkheden de codeprincipes toe te passen, rekening houdend met de beschikbare middelen en met proportionaliteit.

Een integraal onderdeel van de Code is het aanwenden van de aandeelhoudersrechten, waaronder het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en de dialoog aangaan (‘engagement’) met de beursondernemingen over onderwerpen zoals beloningsstructuur, het duurzaamheidsbeleid van het bedrijf, de kapitaalsstructuur en de governancestructuur.

Begrippen als stemmen, engagement en transparantie staan in de Code centraal.

Stembeleid

Door gebruik te maken van zijn stemrecht kan pensioenfonds TNO zijn invloed uitoefenen op de kwaliteit van het bestuur van de ondernemingen waarin wordt belegd. Dit kan uiteindelijk de waarde van de aandelen positief beïnvloeden en risico’s beperken.

Wat betreft het stembeleid van het pensioenfonds, maakt het pensioenfonds onderscheid tussen het stembeleid voor aandelen die direct op naam staan van het pensioenfonds en het stembeleid van de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert.

- **Stembeleid aandelen direct op naam**

Voor de uitvoering van het stembeleid van de aandelen die direct op naam staan van het pensioenfonds, schakelt het pensioenfonds Eumedion in om op Nederlandse aandeelhoudersvergaderingen namens SP TNO te stemmen en/of te spreken. SP TNO geeft in dat geval een stemvolmacht af aan een vertegenwoordiger van Eumedion. Dit heet proxy voting.

Als leidraad voor het stemgedrag van de vertegenwoordigers van Eumedion geldt het ‘Handboek Corporate Governance’, hierin zijn de stemgedragsrichtlijnen opgenomen. Via de volgende link is de meest recente versie van het Handboek te downloaden:

<https://www.eumedion.nl/clientdata/215/media/clientimages/Handboek-Corporate-Governance-2022.pdf?v=211224124953>

¹ Eumedion heeft als doel het verbeteren van de Corporate Governance structuur van met name Nederlandse ondernemingen.

Eumedion zet zich, zoals gezegd, in voor de bevordering van goed ondernemingsbestuur en duurzaamheidsbeleid bij Nederlandse beursvennootschappen als voor de bevordering van betrokken en verantwoord aandeelhouderschap bij haar deelnemers. Eumedion ondersteunt haar deelnemers hierbij door onder meer alerts uit te sturen indien er een controversieel onderwerp op de agenda van een aandeelhoudersvergadering staat.

Eind maart 2022 heeft SP TNO afscheid genomen van het beleggingsmandaat waarvan de aandelen op naam van het pensioenfonds stonden bij bewaarbank Caceis. Dit betekent dat het niet meer mogelijk is om (op afstand) te stemmen ('proxy voting') op de aandeelhoudersvergaderingen van beursgenoteerde ondernemingen.

Eumedion publiceert op haar website jaarlijks een evaluatierapport over de gehouden aandeelhoudersvergaderingen van Nederlandse beursondernemingen. Zie <https://www.eumedion.nl/clientdata/215/media/clientimages/Evaluation-AGM-season-2022-DEF.pdf?v=211215141118> voor het meest recente evaluatierapport.

- Stembeleid beleggingsfondsen

SP TNO participeert in verschillende aandelenbeleggingsfondsen. In dat geval staan de aandelen niet op naam bij de bewaarbank van het pensioenfonds. Het juridisch eigendom van de onderliggende individuele aandelen is in dat geval in handen van de vermogensbeheerders die vervolgens ook het stemrecht op de aandelen bezitten.

Het Bestuur van SP TNO vindt het belangrijk dat deze 'asset owners' een eigen stembeleid en stemrichtlijnen hebben en dat zij daarover rapporteren. Hoe hun stembeleid is ingeregeld, valt te lezen op de websites van de betreffende asset managers via onderstaande links:

- <https://www.blackrock.com/corporate/about-us/investment-stewardship>
- <https://www.northerntrust.com/united-kingdom/what-we-do/investment-management/stewardship/proxy-voting-policies>
- <https://about.vanguard.com/investment-stewardship/principles-policies/>
- <https://global.mandg.com/~media/Files/M/MandG-Plc/documents/responsible-investing/stewardship/mandg-voting-policy.pdf>

Engagementbeleid

Engagement is het in gesprek gaan met ondernemingen. Pensioenfonds TNO gaat, evenals onze fondsmanagers, in dialoog met ondernemingen.

- Het engagementbeleid van onze fondsmanagers van liquide assets is publiekelijk toegankelijk:
 - <https://www.blackrock.com/corporate/about-us/investment-stewardship>
 - <https://about.vanguard.com/investment-stewardship/>
 - <https://www.nb.com/pages/public/global/esg-investing.aspx>
 - <https://www.mandgplc.com/~media/Files/M/MandG-Plc/documents/responsible-investing/stewardship/mg-investments-annual-stewardship-report-2021.pdf>
 - <https://www.northerntrust.com/united-kingdom/what-we-do/investment-management/stewardship> (zie *Responsible Ownership pdf onder de kop 'Shareholder engagement'*).

- SP TNO gaat zelf ook actief de dialoog aan. Dit doet zij door de actieve beleggingsfondsmanagers aan te spreken op investeringen die door het pensioenfonds als controversieel worden beschouwd.
- SP TNO heeft zich in september 2021, tezamen met andere pensioenfonds en vermogensbeheerders, aangesloten bij **GREEN** (Global Real Estate Engagement Network). Dit is het platform voor institutionele beleggers om met vastgoedfondsen in dialoog te gaan m.b.t. hun strategie om klimaatrisico's te managen en de Parijsdoelstellingen te halen.

Van institutionele beleggers wordt verwacht dat zij rapporteren over de resultaten die middels engagement bereikt zijn. Op 13 juli jl. heeft het pensioenfonds op zijn website de resultaten van de eerste engagementperiode gepubliceerd. Zie

<https://www.pensioenfondstno.nl/nieuws/voortgangsrapportage-green-vastgoedengagement/>.

Transparantie

Op kwartaalbasis, in het kader van de transparantie richting onze deelnemers, verschaft SP TNO inzage in de beleggingsfondsen van zowel aandelen als obligaties waarin wordt geparticipeerd. Tevens wordt aangegeven welke staatsobligaties, SSA's (Supranational, sub-sovereign and agency), bedrijfsobligaties en aandelen direct op naam staan van het pensioenfonds. Deze informatie wordt op de website van het pensioenfonds gepubliceerd, zo ook welke stewardshipactiviteiten hebben plaatsgevonden.

2 november 2022